

στερνά, σπερνά, και η στέρνα,

Δευτέρα, 9 Απριλίου 2012

3:49 μμ

72

Η φράση "καλά στερνά" αφορά τα υστερινά, τα ύστερα, τα τελευταία, τα αρχαία λoίσθια. Το νοούμενο είναι "έτη" ή τα "τέλη".

Διάβασε και την "Γριά την βαβά μου" του Ζ. Παπαντωνίου

Η γριά η Βαβά μ',

Καλά υστερνά,

Ούλο τ' αδραχτ'

στρουφοϋρνά

ΦΡ. "Είναι στα τελευταία του" και "πνέει τα λoίσθια".

Το "καλά στερνά" είναι ευχή σε κάποιον για να έχει καλόν τέλος, να είναι καλά τα τελευταία έτη της ζωής του, τα τέλη.

Η Εκκλησία δίνει την προδιαγραφή για τα καλά στερνά :

'Χριστιανά τα τέλη της ζωής ημών: ανώδυνα, ανεπαίσχυντα, ειρηνικά και καλήν απολογία επί του φοβερού¹ βήματος του Χριστού παρά του Κυρίου αιτησώμεθα ²".

Σπερνά = τα κόλλυβα. Η λέξη προέρχεται από το σπερινός και σπερνός που αποτελεί παραφθορά του αρχαίου εσπερινός.

Τα κόλλυβα από πλευράς τροφικής σύνθεσης είναι η αρχαία πανσπερμία. Από εθιμική άποψη είναι ο αρχαίος κόλλυβος (μικρό νόμισμα, οβολός) οποίος τίθετο εις το στόμα του νεκρού προκειμένου να πληρωθεί ο ναύλος στον πορθμέα, τον Χάροντα.

Ο Χάρων διαπερνούσε τους νεκρούς με την λέμβο του, στην Αχερουσία λίμνη, μέχρι τις πύλες του Αδη.

Πβλ. αποσπερνός

("άνοιξε και το παραθύρι να μπει το φώς τ' αποσπερνό"

Βάρναλης)

.

Άσχετη με τα υστερνά είναι και η στέρνα < Λατ. Cisterna= CIS+TERRAM = υπο+γη = υπόγειος δεξαμενή ύδατος.

Το Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας - Β' έκδοση 2005 του Γ. Μπαμπινιώτη το θεώρει αντιδάνειο

στέρνα (η) {χωρ. γεν. πληθ.} δεξαμενή νερού (συνήθ. κτιστή), που είναι σκαμμένη στο έδαφος.

[ΕΤΥΜ. μεσν., που αποσπάστηκε από το μτγν. *κιστέρνα* (αντιδάν.) < λατ. *cisterna* «δεξαμενή» < αρχ. *κίστη* «κιβώτιο» (βλ.λ.)].

Γνωστή είναι και η μεγάλη Κιστέρνα της Κωνσταντινούπολης.

Ο λαός ακούοντας το Cisterna το πέρασε ότι ήταν "κί η στέρνα" και ονόμασε στέρνα την υδατοδεξαμενή.

Πβλ αναλογες μεταβολες Cista > cisterna

Cava> caverna

(3348.) κόλλυβα· τρωγάλια (r)

(3349.) κολλυβιστής· *τραπεζίτης· κόλλυβος γὰρ εἶδος νομίσματος

Εν. Marc. 11,15 r. ASgn, καὶ ὁ ἐν τῷ χαλκῷ
κεχαραγμένος

ΗΣΥΧΙΟΣ - ΛΕΞΙΚΟΝ

Παρατηρήσεις:

1. Ο φόβος φυλάει τὰ ἔρημα
2. Ζητάμε ἀπὸ αὐτόν που θὰ μας κρίνει νὰ συντάξει καὶ τὸ κείμενο τῆς ἀπολογίας μας! Μέθοδος ΓΙΑ.ΠΙ.ΓΙΑ.ΚΡΙ.
(Γιάννης πίνει καὶ Γιάννης κρίνει). Ἀς συγκαταλεγεί στὶς παρωδιὲς δίκης.